

AMERİKAN PSİKOLOJİ DERNEĞİ

YAZIM KURALLARI VE YAZARLIK

Doç. Dr. Ayhan Aytekin LASH*
Prof. Dr. Gülseren KOCAMAN**

Özet

Amerikan Psikoloji Derneğinin (APA) yayınladığı (*Publication Manual*) *Yayın El Kitabı* (2001) Amerika ve Kanada'da yayınlanan bir çok hemşirelik dergileri tarafından yazım kuralı rehberi olarak kullanılmaktadır. APA yazım kuralları Türkiye'deki profesyonel hemşirelik dergileri tarafından da benimsenmektedir. Özellikle Amerika'da yayınlanan profesyonel dergilerde yayın yapmak isteyenler için, bu el kitabına uygun yayın hazırlamak, yazının editör tarafından benimsenmesi için ilk gerektirir.

Bu yazı, 2001 yılında beşinci basımı yapılan APA Yayın El Kitabının ana hatlarını ve bu ana hatların gerekçelerini açıklamak için sunulmuştur. Hemşirelik eğitim programlarının öğrenci ödevlerinde, master ve doktora tezlerinde APA kurallarını izlemeleri, yazı yazma becerisinin erkenden geliştirilmesine anahtar olabilir.

Bilimsel yayın yapma her mesleğin kabul gören önemli bir görevidir. Yayın yolu ile meslektaşlar birbirleri ile iletişim kurar, birbirlerinin bilgisinden yararlanır (Taşkın, 1999), mesleğe özgü bilgiyi geliştirir ve genişletir. Meslek özelliklerini tanımlayan araştırmacılar, meslek nitelikleri arasında, mesleğe özgü bilgiyi yaratmanın, önemli bir meslek niteliği olduğunu vurgulamışlardır. Kendine ait bilgi ile bağımsız bir şekilde çalışmayan gruplar, meslek değil, daha çok sanat grubu olarak tanınırlar.

Bilgi geliştirilmesinde olduğu gibi, bilgi dağıtımında da bilimsel kurallar göze alınmalıdır. Bu kuralları izlemek, verilen bilginin güvenilirliğini ve geçerliliğini önemli ölçüde artırır. Baska bir deyişle, meslek sahipleri kendi aralarında kabul edilmiş belirli kurallara göre iletişim kurmak isterler. Bu nedenle, Amerika Birleşik Devletlerinde (ABD) yayın yapma kurallarını gösteren pek çok kitap yayınlanmıştır. Örneğin, Hacker (1995) *Yazar Rehberi (A Writer's Reference)* adlı kitabında, farklı disiplinler tarafından kullanılan 20'ye yakın yayın rehber listesi sunmaktadır. Bu listeye göre, biyoloji, kimya, matematik, jeoloji, hukuk, gaze-

tecilik, tıp, müzik, fizik gibi disiplinler kendi bilim dallarına uygun yazım kuralları benimsemişlerdir.

Bu doğrultuda, ABD'de yayınlanan bir çok bilimsel hemşirelik dergisi, Amerikan Psikoloji Derneğinin yayınladığı (*American Psychological Association, APA*) *Yayın El Kitabı (Publication Manual)* kurallarını izlemektedir. İlk olarak 1929 yılında basılan APA Yayın El Kitabı I, 2001 yılında, beşinci kez yenilenmiştir. Bu yazının amacı, 2001 yılında tekrar basılan *APA Yayın El Kitabı*'nin ana kurallarını ve kuralların nedenlerini özetlemektir.

APA Yayın El Kitabı ile ilgili öğretici yazılar yayınladığı gibi (McGuire, Gerber, & Currin, 2001) APA kurallarının detayları internetten <http://www.apastyle.org>, adresi yolu ile de öğrenilebilir.

Yazar Kimdir?

APA'ya göre yazar ünvanı, yayımla ilgili bilgiyi toplayan, yorumlayan, derleyen ve kaleme alan kişilere verilir. Yazarlık ünvanı, yazıya önemli zihinsel ve kavramsal katkıda bulunanların da hakkıdır. Sonuç olarak, yazarlık kimliğinin kabulünde, etik ilkelere uymak zorunluluğu vardır. Bu nedenle, yazar sırası, yayın çalışmaları başlamadan

* Northern Illinois University, Hemşirelik Bölümü Öğretim Üyesi

** Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Öğretim Üyesi

önce kararlaştırılmalıdır. Şekil 1 yazar sırasını belirleme yöntemlerini özetlemektedir. Master ve doktora tezlerine danışmanlık yapan öğretim üyeleri, öğrencilerini yayın yapmaya teşvik etmeli ve bu konuda da rehberlik yapmalıdır. Fakat, öğrenci araştırmalarını yürüten öğretim üyeleri bu yürütmeyi görev olarak yaptıkları için, öğrenci yayınlarına ortak yazar olmamalıdır. Eğer öğrenci araştırmaları, tez danışmanı tarafından önemli bir şekilde ele alınır, derlenir ve birlikte kaleme alınırsa bu şartlarda danışman da ortak yazar ünvanını alabilir.

Yayın dergiye gönderildiği zaman, yazarlardan biri, genellikle birinci yazar, editörle iletişimi yürütecek kişi olarak belirtilir. Ne varki, iletişimi yürüten yazar, bağımsız olarak yazıda değişiklik yapma hakkına sahip değildir ve bütün değişikliklerden diğer yazarları haberdar etmek ve izinlerini almak zorundadır.

Şekil 1. Yazar Sıralamasında Birinci Yazar Kararını Belirleme Rehberi

- original fikir sahibi
 - parasal kaynak (fon) bulan
 - İlk yayın taslağını başaran
 - yayının %51'ini ortaya çıkaran
 - işle ilgili kararları veren ve koordine eden
 - eğitimi en yüksek olan;
- eğer bunlar eşitse
- yazı/tura
 - veya
 - alfabeğe göre sıralama

Kaynak: Sheridan, Dr. & Downey, D.L. (1997); now to write and publish in nursing. New York: Springer, p. 43-47

APA Kuralları ve Yazının Anahatları

APA kurallarına göre bilimsel yazı, altı bölümden oluşur. Yazının anahatları Şekil 2 'de özet olarak gösterilmiştir.

Bilimsel yazının uzunluğu, ortalama 14-16 sayfa arasındadır. Bir çok dergi, yazıda kullanıla-

cak tablo ve şekil sayısını ortalama olarak 4 veya 5 olarak sınırlar.

Yazının bütün bölümleri, çift satır aralıkla yazılır ve sayfadan sayfaya veya başlıktan başlığa çift-satır kuralı hiç bir şekilde değişmez. Yazının ana bölümlerinden önemli olanlar aşağıda ayrıca sunulmuştur.

Şekil 2. Bilimsel Yazıların Ana Bölümleri

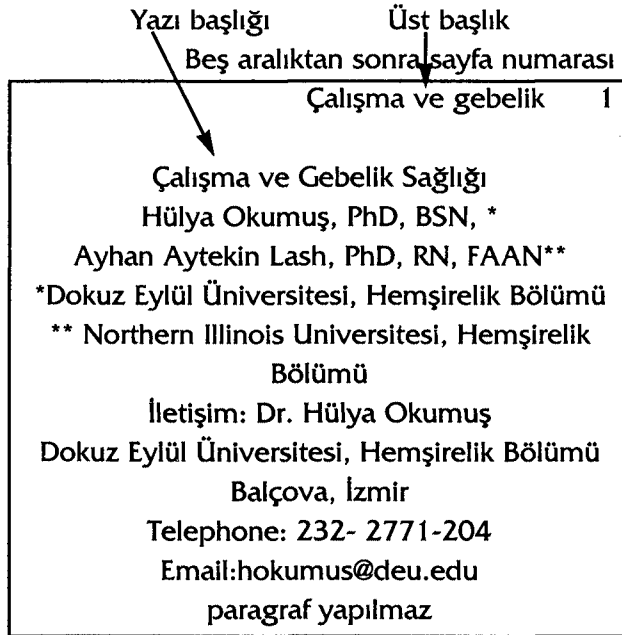
- **Başlık sayfası:** sayfa 1 olarak numaralanır.
- **Abstract veya özet sayfası:** sayfa 2 olarak numaralanır: 120 kelime
- **Metin:** sayfa 3 ile başlar. Konunun sunumunu, geçmişi ile ilgili literatür/hipotezler/amaç ve amacın mantığını içerir. Aşağıdaki bölümlerle biter.
 - Yöntem:** araştırma yöntemi/araçları/örneklem
 - Sonuçlar:** şekiller, istatistikler ve ilgili analizleri sunar
 - Tartışma:** sonuçların ne gösterdiğini ifade eder
 - Derleme/sonuç ve öneriler:** bulguların anlamını ve nasıl kullanılabileceğini gösterir
- **Kaynakça:** Yeni sayfa olarak başlar fakat yazının sonundaki sayfa numarasını izler.
- **Tablo ve şekiller:** Her tablo ve şekil ayrı ayrı sayfalarda gösterilir ve sayfa numaralarını takip eder.
- **Ekler:** Kullanılan kaynakların sonundaki sayfa numarasını yeni sayfa olarak takip eder. Gerekli olmayabilir

Başlık Sayfası

Her bilimsel yazı başlık sayfası ile başlar. APA sistemine göre, yazının başlığı sayfa ortasında orta başlık olarak gösterilir. Yazı başlığının altında yazarlar, dereceleri ve görev yerleri belirtilir. Ayrıca, başlık sayfasının sağ yukarı köşesinde sayfa numarası "1" olarak gösterilir. Önemli bir nokta da, başlık sayfasının sağ üst köşesinde, sayfa nu-

marasından önce, yazının kısaltılmış adının gösterilmesidir. Bu görünüm, "üst başlık" terimi ile ifade edilir ve bütün sayfalarda gösterilir. Çünkü, kör-hakem yöntemi ile incelenen yazılarda, hakem baş sayfa hiç görmez ve sadece yazının sağ üst köşedeki kısaltılmış başlığını bilir. Bu nedenle, üst başlığı olmayan yazılar editör tarafından geri gönderilir. Microsoft programında, "görünüm" (view) programının içerdiği "üst ve alt bilgi" (header and footer) adlı program, üst başlığı ve yanındaki sayfa numarasını bütün sayfalara otomatik bir şekilde geçirir. Daktilo ile yazılan yazılarda, üst başlık aynı benzerliği gösteremediği için, yazıya amatör bir görüntü verir. Bütün sayfalarda olduğu gibi, başlık sayfası da çift aralıklı olarak yazılır. APA kurallarına göre hazırlanmış bir başlık sayfası örneği Şekil 3'de sunulmuştur.

Şekil 3. Başlık sayfasının görünümü

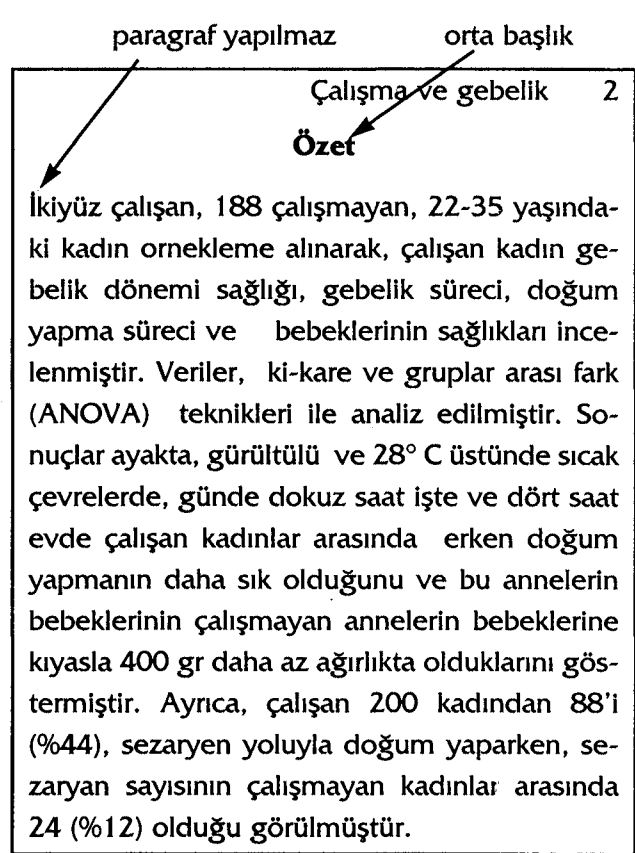


Özet /Abstrakt

Özet, yazının ikinci sayfasında yer alır ve sayfa numarası "2" olarak devamlı başlığın yanında gösterilir. Bu sayfa ortasında "Özet" terimi orta başlık olarak gösterilir ve yazı başlığı tekrarlanmaz. Şekil 4, özet sayfasının bitmiş şeklini göstermektedir.

Özet, genel olarak 120 kelimedenden oluşur. Özet, davetiye gibidir; okuyucuyu, yazının bütününe okumaya teşvik edici bir şekilde yazılmalıdır. Özet nesnel bir dille yazılır ve yazının içeriğini kısaca tanıtır ve önemli sonuçlarını içerir. Örneğin, özet "bu yazıda, gebelik ve çalışma hayatı ile ilgili bir araştırma sunulmuştur" yerine, "İkiyüz çalışan, ikiyüz çalışmayan gebe kadın arasında yapılan araştırmada; ayakta, gürültülü ve 28°C üstünde sıcak bir çevrede çalışan kadınlarda, erken doğum yapmanın daha sık olduğu saptanmıştır" şeklinde yazılır. Özet, kısa fakat vurgulu cümlelerle yazılmalı ve bilgi verici olmalıdır. Özette kaynakça gösterilmez. Özet, elektronik abstraktlar serisine katılır ve dünyaya dağılır.

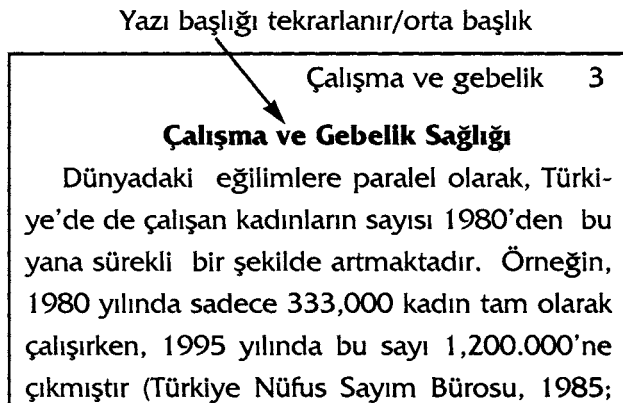
Şekil 4. Özet/abstract sayfasının görünümü ve içeriği



Metin/Ana Bölüm

Metin, yazının içeriğini tam olarak gösteren bölümdür. Metin sayfa numarası "3" olarak başlar. Sayfanın en üst ortasında, yazının başlığı, baş sayfadaki başlıkla aynı olarak tekrarlanır. Metinde, yazının konusu tanımlanmakla birlikte, "giriş" başlığı gerekli değildir. Şekil 5 metin bölümünün görünüşünü sunmaktadır. Ayrıca, daha önce sunulan Şekil 2 de görüldüğü gibi, metin, önce yazının amacını, ardından konu ile ilgili literatürü, teorik çerçeveyi, yöntem, sonuçlar ve son olarak da, tartışma ve önerileri sunar. Bu bölüm, akıcı ve seçici bir dille ve bilimsel yazı kurallarına göre yazılmalıdır. Kullanılan literatür uzun ise, yan başlıklar kullanarak gruplanmalı ve metin akıcı bir hale getirilmelidir. Kullanılan literatür yorumlanmalı, ana konu ile ilgisi açık olarak belirlenmeli ve yorumlanmayan literatür yazıdan çıkarılmalıdır. Bilimsel yazılarda uzun alıntılardan kaçınılmalıdır. Literatür sunumunu, teorik çerçeve izler ve burada şimdiye kadar yapılan çalışmalarla teorik çerçevenin bağlantısı açık ve seçik bir şekilde dile getirilmelidir. Teorik çerçeveyi gösteren modeller ve şekiller bu bölümde sunulur. Benzer ve karşıt görüşler ifade edilir. Bu bölüm, araştırma yazılarında, araştırma soruları veya hipotezlerle sona erer. Bu bölümü yöntemlerle ilgili bölüm takip eder.

Şekil 5. Metin bölümü ilk sayfa görünümü



Şekil 5'in devamı

2000). Buna paralel olarak, gebelik sürecinde çalışan kadınların sayısı da yükselmektedir. Ne varki, Türkiye'de çalışan gebe kadınların sayısı tam olarak bilinmemektedir (Sayan, 1998; Sogukpınar, Karacan & Karaca, 1998). Daha önemlisi, çalışmanın ve çalışma koşullarının gebelik sağlığına, doğum sürecine ve doğan bebek sağlığına olan etkisine hemen hemen değinilmemiştir (Okumus, 2000; Sayan 2001; Taşkın, 1998). Bu araştırmanın amacı çalışma koşulları ile gebelik ve bebek sağlığı arasındaki ilişkiyi incelemektir.

Literatür Taranması ve Teorik Çerçeve

Gebelik normal bir olay olmakla beraber, gebeliğin bir çok sisteme fizyolojik yük getirdiği bilinmektedir (Aker, 1985; Erguder, 1990;1992; Denizli & Zeytinoglu, 1997; 1998). Vucut sistemleri içinde en çok etkilenen sistemler arasında sıvı-elektrolit dengesi vardır.

Sıvı - elektrolit dengesi ve Gebelik

Yöntem Bölümü

Yöntem, metin bölümünün içinde ana başlık olarak gösterilebilir. Yöntemle ilgili diğer konular ise yan başlık olarak sayfanın solunda italik harflerle gösterilir. Yöntem bölümünde, kullanılan araştırma yöntemleri, örneklem seçimi, kullanılan ölçekler, ölçeklerin güvenilirliği ve geçerliliği ve araştırma protokolu yer alır. Aynı zamanda, APA kurallarına göre, bu bölümde araştırma örneğinin genel demografik özellikleri ile ilgili sonuçlar da sunulur. Baska bir deyişle, örneklem özellikleri bulgulara ait değil, yöntemle ait bir bölümdür. Bulgu veya sonuçlar sadece araştırma soruları ve hipotez testlerinin sonuçlarını gösterir. Yöntemin metin içindeki son sunuluş şekli Şekil 6 ile gösterilmiştir.

Şekil 6. Yöntem Sayfasının Görünümü

Orta başlık	
↓ Çalışma ve gebelik	10
Yöntem	
<p>Araştırma deneysel olmayıp, görüşme yolu ile yapılmıştır. Araştırmaya katılan hasta grublarından araştırmaya katılım izni alınmış ve araştırma protokolu üniversitenin Araştırma Etik Komisyonu tarafından onaylanmıştır. Çalışma koşulları, gebelik problemleri ve süreci katılımcı kadınlardan, doğum süreci ve bebek sağlığı hasta dosyalarından toplanmıştır. Veriler, birinci yazar ve bu araştırma konusunda eğitilmiş iki klinik hemşiresi tarafından toplanmıştır. Veri toplama aracının güvenilirliği üç doğum hemşiresi ve üç doğum doktoru tarafından sağlanmıştır. Üç veri toplayıcısı arasında (interrater validity) güvenilirlik korelasyon değeri .89 ile .97 arasında bulunmuştur.</p>	
Örnekleme	
<p>Örnekleme Dokuz Eylül Üniversitesi Doğum Kliniği (DEUDK), Ege Doğum Evi (EDE) ve İzmir Doğum Hastahanesine (IDH) 1995 Ocak-Aralık arasında doğum için gelen 22-34 yaş arasında olan bütün kadınlar, iki-adım metodu ile alınmıştır. İlk adımda, 200 çalışan, 180 çalışmayan kadın seçilmiştir. İkinci adımda da, çalışan kadınlar çalışma koşullarına göre üç gruba ayrılmıştır: grup 1: üç saatten fazla ayakta aktif olarak çalışanlar; grup 2: aktif çalışanlar; grup 3: oturarak veya pasif çalışanlar (Şekil 1).</p>	

Bulgular/Sonuçlar

Bu bölüm, yazının en önemli bölümleri arasındadır. Son derece sade bir dille yazılmalı, bulgular ve şekiller ile bağdaşarak sunulmalıdır. Bu bölümde, kaynakça gösterilmez ve diğer araştırmacıların bulguları ile kıyaslama da yapılmaz. Bu bölüm tümüyle yazarın kendi bulgularına aittir. Bu bölümde, önemli bulgular temel istatistikler-

den başlanarak, karmaşık analizlere geçilir ve en önemli dört veya beş şekil sunulur. ABD'de yayınlanan profesyonel dergiler, genel olarak dörtten fazla şekil kabul etmezler. Netice olarak, tablo ve şekiller dikkatle seçilmelidir. Bu nedenle, kısaca özetlenebilecek bulgular metin içinde yazıyla anlatılmalı ve tablolar hipotez testlerinin sonuçlarını gösteren istatistikler için kullanılmalıdır. Ayrıca, gönderilen yazıda şekiller ne kadar küçük olursa olsun, ayrı ayrı sayfalarda sunulur. Yazı basılırken, şekil ve tablolar ait oldukları bölümlere, editörün kararına göre yerleştirilir. Tablo 1 APA kurallarına uygun bir tablo şekli sunmaktadır.

Tablo 1. Çalışan ve Çalışmayan Gebe Kadınların Sezaryen Ortalamaları

Doğum şekli	Çalışma Durumu	
	Çalışan kadınlar	Çalışmayan kadınlar
	\bar{X}	\bar{X}
Sezaryen	9.4	2.1
Normal doğum	80.8	93.2

Tartışma ve Öneriler

Metnin son kısmı olan tartışma ve öneriler bölümünde araştırmacı kendi görüş, bilgi ve yazma becerisini gösterme şansına sahiptir. Bu bölümde, sonuçların anlamı hangi bilgileri desteklemekte, hangi bilgileri çürütmekte olduğu kaynakça göstererek açıklanır. Kompleks istatistikler ve bulgular sadeleştirilir ve bulguların şu andaki bakım ve tedaviye ne şekilde etki edebileceği gösterilir. Bu bölümü dilini yazar son derece sade tutmalı, kullanılan dilin sahada çalışan her hemşireye hitap etmesini sağlamalıdır. Aksi takdirde, bulguların hasta bakımına aktarılması

güçleşebilir. Görüşler ve sonuçlar yarım sayfa dolayında olmalıdır. Her araştırma yazısı, bu konuda ileride yapılacak araştırmalar için önerilerde bulunarak sona erer.

Kullanılan Kaynaklar/Kaynakça

Bu bölüm, yeni bir sayfa ile başlarsa da, metin sayfa numarası ile devam edilir ve devamlı başlık gösterilir. “Kaynakça” terimi, “orta başlık” stili ile yazılır. Yazarlar alfabetik sıraya göre, çift-aralık ilkesini bozmadan sıralanır. Altıya kadar bütün yazarlar gösterilir. Altıdan fazla yazarlı olan kaynaklar için, ilk altı yazar gösterilir, diğerleri ise “ve diğ.” terimi ile kısaltılır. Kaynakçanın birinci satır soldan sağa doğru tüm satıra yazılır, fakat ikinci satır beş boşlukla paragraf yazımı gibi sağa doğru kaydırılır. Bundan amaç, ilk yazarın adını vurgulamaktır. Şekil 7’de, kullanılan kaynaklar sayfası gösterilmiştir.

Metin içinde kullanılmış bütün yazılar, kullanılan kaynaklar bölümünde bulunmalıdır. Bu nedenle, yazı editöre gönderilmeden önce, tekrar tekrar kontrol edilmelidir. Önce, metinde kullanılan kaynaklardan kaynakçaya doğru, sonra da kaynakçadan metine doğru yapılacak kontroller son derece yararlıdır. Kaynakçası hatalı veya eksik yazımlar, editörlerin zamanını en çok alan bölümler arasındadır.

Şekil 7. Kaynakça sayfasının Görünümü

Orta başlık yapılır
Sayfa numarası
devam eder

Üst başlık gösterilir
Çift aralık kullanılır

Çalışma ve gebelik Kaynakça	14
Dicle, A. (2001). Eletronik medya öğreniminin hemşirelik laboratuvarı metodu ile karşılaştırılması: <i>Elektronik Eğitim Dergisi</i> _(on line), <u>xx</u> . varis: http://www/elec.egit.org .	
Fitzpatric, J. (2001). How the world changed. <i>Nursing and Health Care perspectives</i> , 22 (3), 113.	
Northam, s., Trubenbach, m.&Bentow, l. (2000). Nursing journal survey. <i>Nurse Educator</i> , 25, (5), 227-236.	
Unlu, j. (2001) Autoimmune hastalıklarda gebe sıhhati. L. Birol & N.Kum (eds). <i>Kadın ve Autoimmunity</i> . (pp.107-119). IZMİR: Dokuz Eylül Üniversitesi Basımevi.	
Zirveli, G., Oklu, A. Gül, B., Bal, L., Akan, H., Dost, A., & Barak, S. (2001). Kolon temizleme; su ısı, miktarı, kalma süresi, ve temizlik oranı. <i>Hemşirelikte Araştırma</i> , 9, (3), 2-9.	

Tablo ve şekiller

Bu bölümle ilgili bilgiler hem sonuçlar bölümünde, hemde yazı içerisinde verilmiştir.

APA ve Başlık Kullanma Kuralları

APA sisteminin kendine özgü başlık yapma kuralları vardır ve bu sistemde başlıklar beş düzeye ayrılmıştır. Genel olarak yazılar 3 başlıktan oluşursa da, master ve doktora tezleri gibi uzun yazılarda 5 başlık sistemi kullanılmalıdır. APA başlık kullanma kurallarına göre bütün önemli ve kendine özgü bölümler aynı değerdedir ve sayfa ortasında “orta ya da ana başlık olarak” gösterilir. Örneğin, İleratür İncelenmesi, teorik çerçeve, bulgular ve öneriler kendine özgü önemli bölümler olduğu için orta veya ana başlık olarak

gösterilmelidir. Ana başlıkların altındaki ikinci kategoriler, sayfanın solunda, italik harfler ile yan başlık olarak gösterilir. Bu yazıda gösterilen bütün şekiller başlık kullanma kurallarına uygun olarak sunulmuştur. Ayrıca, Şekil 3'de metin bölümünün başlangıç sayfası gösterilmiştir.

Metin İçinde Kaynakça Gösterme Kuralları

Metin içinde bir veya iki yazar tarafından yayınlanan yazılar her kullanışta tekrarlanır. Bu kaynaklar ilk yazarın soyadına, adına göre alfabetik olarak sıralanır.

Örnek 1:

Yaşam kalitesi araştırmaları gittikçe önem kazanmaktadır (Dicle & Zekioglu, 1998; Kanan, 2001; Okumus & Aker, 2002^a; Okumus & Aker, 2000^b).

Aynı yazarlı kaynaklar, yayın tarihine göre eskiden yeniye göre sıralanır ve iki biçimde gösterilebilir.

Örnek 2:

Sistemik lupus eritomatosis, kadınlarda sık görülmesi yönünden hem hemşirelik bakımı hem de hemşirelik araştırmaları için önemlidir (Lash, 1993^a; 1993^b; 1995; 2000).

Örnek 3:

Lash, (1993^a; 1993^b; 1995; 2000) sistemik lupus eritomatosis hastalığının kadın sağlığındaki önemini belirtmiştir.

Önemli olan alıntıyı yapar yapmaz, kaynakçayı göstermektir. Savunulan konuyu sunup, paragraf sonunda kaynak göstermek yanlış ve kaynakçanın hangi bulguyu desteklediği konusunda belirsizlik yaratır.

Savunulan veya gözden geçirilen konuyu birkaç yazar ile desteklemek son derece önemlidir.

Bu nedenle, aynı konuda benzer fikirleri olan yazarlar beraber gösterilir. Bu durumda yazarlar yayın yılına göre değil, ilk yazarın soy ismine göre sıralanır.

Yazı üç ile altı yazar tarafından yazılmış ise, ilk kullanışta bütün yazarlar gösterilir. Tekrar kullanıldığında, sadece ilk yazarın ismi kullanılır ve APA stiline "diğerleri" terimi, İngilizce yazılarda ise Latince olan et al. şeklinde kısaltılarak gösterilir.

Örnek 4: Üç, dört, beş yazarlı yayınlar ve ilk kullanış:

Dicle, Okumus, Lash, Sunar ve Yaşar (2001) kanser yaşam kalitesi çalışmalarında, ağrının yaşam kalitesini en çok azaltan faktör olduğunu göstermişlerdir.

Dikkat edilirse, parantez dışı ve parantez içi kaynakça göstermek de farklıdır. Parantez dışında, yazarlar "ve" sözcüğü ile ayrılırken, parantez içinde bu ayrım için "&" sembolü kullanılır.

Örnek 5: Üç, dört, beş yazarlı yayınlar ve ikinci veya ondan sonraki kullanışlar:

Dicle/ve diğ., (2001) kanser ağrısının iyi kontrol edilmediğini belirtmişlerdir.

Altıdan fazla yazarlı kaynaklar, ilk kullanımdan başlayarak, ve diğ. stili ile gösterilir. Bu tip çok yazarlı yazılar, kaynakçada da ve diğ., ile gösterilir.

Soyadları aynı olan yazarlar için kurallar değişiktir. Bu durumda yazarların ilk adlarının baş harfleri kullanılır.

Örnek 6:

E. Karataş (1999) ve Y. Karataş'ın (2000) bulgularına göre . . .

APA ve Terim Kısaltma Kuralları

APA kurallarına göre metin içinde özellikle uzun terimler, kurum isimleri, hastalık adları için kısaltma kullanımı gereklidir. İlk kullanışta tam

terim yazılır, yanında hemen parantez içinde kısaltılmış şekli gösterilir ve bundan sonra hep kısaltılmış hali kullanılır. Hiç bir kısaltma okuyucu bilir diye düşünülmez. Şekilde gösterilen bütün örneklerde ve bu yazıda. Yer alan bütün örneklerde, APA kaynakça ve terim kısaltma kuralları kullanılmıştır ve örnek olarak gözden geçirilebilir.

Örnek 1:

Örneklem, Dokuz Eylül Üniversitesi Doğum Kliniği (DEUDK) hastalarından oluşmuştur. Yapılan incelemeler, DEUDK'nde doğum sayısının çok yüksek olduğunu göstermektedir.

Örnek 2:

Tüberküloz (TB) hala devam eden bir halk sağlığı sorunudur. Malatya ilinde yapılan üç çalışmaya göre (Ayşegül & Zamandar, 2000; Soner, 2002; Zamandar & Ayşegül, 2001), TB bu bölgede gittikçe artmaktadır.

Derleme ve Öneriler

Ülkemizde hemşirelik yüksek eğitimi önemli boyutlarda gelişmektedir. Bu gelişim, hem milli ihtiyaçlara cevap vermeyi, hem de dünya standartlarına uygun eğitim vermeyi amaç edinmiştir. Buna paralel olarak, hemşire yazarlar hem ülke içinde hemde ülke dışında yayın yapma aşamasına erişmişlerdir. Netice olarak, evrensel kurallara göre bilgi yaratmak ve bu bilgiyi yine evrensel kurallara göre kaleme almak yaratılan bilginin çabuk dağıtımına yol açacaktır. Yazı kuralları dergiden dergiye değiştiği için, yazarların bu dergilerin iç sayfa veya web sayfalarında ilan edilen yazım kurallarını bulmaları ve takip etmeleri önemli bir yazarlık görevidir. Ayrıca, yabancı dillerde yayın yapmak isteyen yazarların bu kuralları benimsemesi yayın şansını bir hayli artırabilir.

Kaynakça

- American Psychological Association . (2001). *Publication Manual of the American Psychological Association*. (5th ed.). Washington, DC: Author
- McGuire, S. L., Gerber, D. E. & Currin, M. D.(2001). Helping students use APA format. *Journal of Nursing Education*, 40(9), 414-416.
- Enc, N. (1998). Editörden. *Yoğun Bakım*, (1), 1, 5.
- Hacker, D. (1995). *A Writer's Manual*. Boston: Bedford Books of Martin Press.
- Taşkın, L. (1999). Editörden Okura. *Hemşirelik Araştırma Dergisi*. 1, 1.
- Sheridan, D. R. & Downey, D. L. (1997): *How to write and publish in nursing*. New York: Springer.